

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

HUYEN-THUC-KHANG
TRẦN ĐÌNH-PHIÊN

LIÊU-QUAN
Số 22, đường Đông-Đô, Huế
Giấy-thầy số 10
Quỹ-thầy: VIENKHAN HUE

Chánh trị tốt
là hợp với lòng
dân.

GIÁ BÀN	
năm-ruất	năm-quốc
1.20	1.20
1.20	1.20
1.20	1.20

Giá bán phải trả tiền trước.
Thu và nhận tiền tại:
HUYEN-THUC-KHANG - 22, đường Đông-Đô, Huế.
Số 22, đường Đông-Đô, Huế.
Số 22, đường Đông-Đô, Huế.

Chánh-trị và kinh-tế Có rời nhau được không?

Từ vài ba mươi năm nay, trong xã hội có hai loại chính trị phạm: một loại xuất hiện lớp này kẻ lớp khác - Trước kia cũng có hai loại này song hoặc kéo là nghiệp tặc, hoặc kéo là trung gian và gọi là công tặc v. v... - cái tên «chánh trị phạm» là môn hàng mới du nhập do chữ «econ-damné politique» mà dịch ra. Ai đã mang lấy cái án «an vu chánh trị» «tù phạm chánh trị», nững thì bị chặt bị đày, nững cũng giam cầm hoặc nhiều hay ít năm mà những kẻ môn hạn và được ân xá về công mang cái ách «tinh ngh» quân (thực), thành ra hàng người quái gở gồm giết không đáng đếm xỉa trong xã hội. Vì thế mà 2 chữ «chánh trị» thành ra vật cấm:

Học trò không được đọc sách chánh trị?
Dân hiền không có quyền nói việc chánh trị?
Các hội hè không được có tánh chất chánh trị?
Diễn thuyết không được đề cập đến vấn đề chánh trị?
Các nhà báo cũng dè dặt không dám nói chánh trị?
Cho đến trong dân gian, bang, kiềm, tông, lý hãm dọa dân quê cũng có câu: «chúng bay loan làm chánh trị, coi chừng đó!»

Trong gia đình cha rắn con, anh dặn em: «mày muốn học thói ở tù à?» sao thớ hơi chớnh trị!

Trên là đối với chánh trị xem như vật cấm mà không dám nói, theo lối «liệu cực».

Đến phái tích cực, trong có vẻ hăng hái như lớp thanh niên «phần đấu» «cải tạo» «rầm rền», mà chứng như cũng không thoát ra ngoài phạm vi không khí nói trên, là xem vấn đề chánh trị không can hệ trên đời sống của quần chúng. Chúng ta thử nghe lời họ kêu gọi:

«Kinh tế là nền tảng xã hội, sản-phù chánh trị!»
«Chánh trị là nền phụ thuộc, cần phải lo cơm áo gạo muối...»

Thế là toàn người trong nước, ngoài quan trường ra không ai biết đến chánh trị, ai cũng lãnh đạm với chánh trị, chánh trị đã là vật cấm, lại là vật nhựt đang ra một thế giới khác, đối với quần chúng xem như hóa lỏng với địa cầu! Rõ là một cái ngộ đĩm rất lớn!

Nói ngộ đĩm, kỳ gì không phải buộc mỗi người đều đóng

vai làm chánh trị, song ít nữa phải biết chánh trị trong một nước, một xã hội, quan thiết với đời sống mỗi người là thế nào, như là nền kinh tế cũng không rời chánh trị mà đứng một mình được.

Ach X cây ruộng đương tái nước cây mẹ mà bị quan bắt đi xâu, phải bỏ ruộng khô mà béo. Chánh trị can thiệp đến nghề nông.

Bác Y đi buôn, muốn vào Nam vang mua hàng mà mang tiếng tình nghi, bác lý không cho phép, đánh phải năm nhà. Chánh trị ngăn trở đến việc buôn.

Suy ra trông thuộc phải theo luật thương chánh, đồn củi phải có giấy kiểm lâm, cho đến mở lò hầm gạch, hủi vốn mười người, chung tiền 5, 7 chục, còn mắc nỗi tình báo xin phép khó khăn... trên công việc đời sống của mỗi người hay một đoàn thể con con, không cái gì là không bị quyền lực và ảnh hưởng của chánh trị chi phối, như vậy mà đối với chánh trị xem như đứng bờ sông bên này, trông quang cảnh bờ sông bên kia, cho là không quan thiết, không phải là điều làm sao?

Trong tờ hiệp ước Novembre 1925 mà trong bài báo trước đã nhắc:

«Nay đã đến thời kỳ nên cho nhân dân tham dự vào việc chánh trị trong nước...»

Thế là trước 12 năm kia, nhà đại chánh trị Pháp đã thấy rõ tình cảnh ấy. Hướng cuộc thế ngày nay lại càng nghiêm trọng hơn trước, trên cái nền «Pháp Nam hợp tác» mà nhân dân xứ này còn mù chánh trị thì không sao tránh được cái nạn «chạy càn theo quán» mà ông thầy dẫn đường đối với hàng học trò «mù» có khi nhọc công đi đường mà không lợi cho thầy cũng nên.

Dưới chánh phủ Trần tuyên Bình dân, mong sớm cho nhân dân xứ thuộc địa và Bảo hộ có môn học chánh trị, được tham dự chánh trị một cách chân thực và sáng suốt. Mong (hay) X. X.

CHUYÊN ĐỀ

Rõ là một chuyên đề

Chuyên đề là chuyên đề của anh Lê Bá-Chiến ở đơn vị Trường-Lại bị bắt giam tại Hải Dương mà các báo gần đây có tường thuật. Nhân chuyện này mà các báo người Bắc có nhảm nhảm lại để đưa ra cho tường tận cũng có phần không. Thật ra chỉ đơn giản về anh Lê-Bá-Chiến ở Hải Dương phần nào là vì anh ta không phải là «tên phạm», không phải đương đ đưa ra pháp luật hoặc viết bài gì về bị bắt. Nhưng thấy các báo đăng thì cái chuyên đề làm cho anh Lê-Bá-Chiến bị bắt cũng mở một lần.

Mới rằng anh Lê-Bá-Chiến bị bắt là vì chuyện gì, con gái, nhưng theo ra người con gái nói đó, mới là người con gái dưới 12 tuổi, mà là một người kém tâm thần đấy. Người đàn bà này là một người chưa chồng, lại khai trước tòa về thì có một người rỗng anh Lê-Bá-Chiến không hề quen ra mặt, và hai người gần nhau là từ 6 năm trước thôi.

Đó là mình ở xa quê, về bằng theo trên các báo về lý lẽ nói ra, một việc đã làm nên động đờn, tại chỉ để xem tòa án xử ra sao, và khi quá cuộc đưa ra của các nhà viết báo ra thế nào đó. Nhưng đến thì nào mình cũng có thể đưa ra 9 10 ý kiến:

Mình là một người viết báo nhất định là mình phải bình luận những người đồng nghiệp với mình, nhưng không phải khi nào cũng phải bình luận đấy. Nếu họ làm điều gì vi phạm cũng nên đưa ra để đồng nghiệp tại mà xem thêm cho họ liêm đàng. Nghĩa là mình cần người bắt cũng như cần cái của đồng nghiệp, đồng nghiệp cũng cần cái của mình, không nên có thiên lệch. Vậy thì về việc anh Lê-Bá-Chiến nếu anh đang là một người không hề quen anh chiến, lại khai trước tòa về thì không! Hay là có gì khác?

Ta hãy đi xa cái sự kiện nhân báo lại ra một chút mà nói về nhiều vụ việc khác. Một anh học trò bị bắt vì năm nhà, một anh lính nghi có tư tưởng này... những hàng người như vậy, nếu có xảy ra một việc gì là họ bị bắt có ngay. Cảnh sát phải nắm cái tay của họ là họ là học trò bị bắt, là lính nghi có tư tưởng này...»

Vậy có thể đoán trước rằng cái «anh Lê-Bá-Chiến» đưa ra bị bắt là bị bắt «mà một phần lại là lý do giả, và phần nhất là cái đơn kiện của ông cha có giá 28 năm kia!

Lưu-nhận

Hương quân bị dân giết rất ghê gớm!

Cái thời hiệp ước của bọn lý hương đối với dân ngu ở thôn quê, nhiều phe «tức nước lờ bờ», đến diễn ra trên ruộng đất của ghê gớm. Chuyện Hương quân trong Nam bị 3 người dân chém dưới này đã làm chứng.

Nguyễn Hương quân Trảng-vân-Thông 23 tuổi ở làng Bình-dương (Chợ-lớn) hiệp ước cay nghiệt dân thế nào, sinh ra thế oán. Ngày 16 April này, thì anh bị Hương quân đi đày về, giữa đường bị 3 người dân chém trong xô này ra, 3 đứa cầm 3 con dao sáng nhòang, hờ hững vào chém; thêm một cây dao, hương Thông ngã nhào. 3 lát 3 con dao đâm phun vào! Nhưng thấy chưa chết, chúng lại cho thêm 10 dao nữa, đến đến chột g đĩm chết mới bỏ đi.

Người bằng cần đưa tin báo nhà chớ trách, chớ Hương quân đi nhà thương Chợ-Rẫy.

Chị không nói những vết thương kia, qua ngày sau hương Thông chết.

Hiện hương thì chưa bắt được.

BÓN XEM SỐ TỚI
CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP
Ngày 25 April 1937

Tin Thế-gioi

TRUNG-HOA VẬN ĐỘNG PHÉ ƯỚC

Vận động này gần đây, vì muốn báo chương cho quyền lợi Tư pháp Trung quốc, các xã đoàn là như sau: vận động pháp luật, vận động pháp khí quyền tài phán lãnh sự các nước ngoài. Nếu vận động này thành, các chính phủ Nam kinh theo gương nước Đức, phải trả các đũa nước hết bình đẳng...

PHÁP

SẼ CÓ SỰ CHIA RẼ TRONG ĐẢNG XÃ HỘI Ở NƯỚC PHÁP CHÂNG?

Paris, 18-4. - Một nghị quyết đã được hội đồng dân chúng của Đảng Xã hội đưa ra, đề nghị các xã đoàn tư, Tổng thư ký của Đảng là ông Paul Faure nói rằng việc chia rẽ trong Đảng có thể là một điều kiện (quốc gia) «nationalisme» được áp dụng, và yêu cầu trục xuất khỏi Đảng.

Đại biểu Liên hiệp hội Laval tuyên bố rằng ông may mà phải là cách một sự không có thể lợi gì trong các xã đoàn. Ông nói rằng ông giải cấp thực quyền được hiệp nhất, và tất cả người trong Đảng phải cùng nhau. Ông khuyên ông «Marceau Pivert», đứng đầu phái tả cách mạng xã hội, hiệp lại với Đảng và tìm kiếm cách thức của Đảng trước và Thủ lĩnh Đảng xã hội Léon Blum.

Paris, 19-4. - Ông Lohas, Ủy viên Đảng trưởng thuộc phe các công việc của chính phủ Léon Blum đã làm và công kích phái tả cách mạng. Nhưng ông cho sự chia rẽ là nguy hiểm, vì lý hội nghị này chỉ là một cuộc hội nghị thông tin. (Xem qua trang 2 cột 1)

CON SỐ ĐÁNG GHÊ! (LÃNH-THỒ TÀU BỊ NGƯỜI NHẬT CHIẾM ĐOẠT TỪ 18-9-31 LẠI ĐÂY)

«Con cá kinh lớn, bọn ghê chửi khoét trên lưng làm nhà ở mà không ngứa!»
Con sư tử khờ, trăm loài thú húc hàng quanh mình mà vẫn cứ ngẩng!

Trên là những câu mà người thổ giới dùng để hình dung cái vẻ xác thối kệch, cái trạng thái ngu ngơ và trăm mệch của nước Tàu. Trong tiếng chửi này mà hàm ý không nề. Nay thì cá kinh, sư tử kia, có lẽ cái cá của người Nhật phang cho, mà phải biết ngứa, không thể ngứa yên như trước nữa. Vì có vết thương quá sâu và đau đớn hết sức!

Người ta nói nước Tàu đất rộng, vật sản nhiều nhất thế giới, chúng ta chỉ cần trên địa đờ hay có đủ lịch nước Tàu đi cách một lần như là vào một nước khác, không rõ chân tướng và nội dung ra thế nào. Nay người Nhật đi chiếm đoạt Miền châu lại rao cái tiếng «Trung-Nhật kinh tế hiệp tác», một lý giả từ báo «Trung-hoa nguyệt-san» có bài kể rõ để đại và quyền lợi của Tàu vào tay người Nhật, trông con số mà ghê người!

Diện tích	
Bảng 7 tỉnh	Tứ xuyên
12	Quảng đông
13	Hồ nam
14	Thiểm tây
5	Hồ bắc
16	Hà nam
7	Sơn tây
18	Sơn đông
19	Anh đông (Giang tây)
23	Phước kiến
27	Giang tô
28	Tích giang

Còn nếu đem đất bị mất đó mà so với diện tích đất các nước trên thế giới lại đáng kinh ngạc bội phần! nghĩa là:

Dự-trác cuộc TRUNG NHẬT CHIẾN-TRANH

(TUP theo và kết)

Chiến tuyến Hoa-Bắc là nơi quyết định hơn thua trong cuộc Trung Nhật chiến tranh mà quyết định cuộc hơn thua, chính ở nơi trận tuyến Hoa-Bắc hiện nay, từ Hải bộ Sát-cấp-nhĩ đến Hoàng-Hải. Nếu quân đội Nhật bắn mà 2 mặt tây nam không tấn hành cho liên tiếp chiếm lĩnh Tuy-viên, Sơn-tây, và Hà-bắc, làm cho phòng tuyến cùng ngang hàng với đường vĩ độ Lạng-hải, thì không tài gì chiếm lĩnh được Tây-an, Hải-khẩu là các nơi địa dải quân sự trọng tâm của Trung-quốc.

Vì sao nhận Hoa-Bắc là chiến trường chủ yếu về cuộc chiến tranh tương lai này?

Chiến tuyến Hoa-Bắc là chủ yếu vì có 2 lý do:

1) Hoa-Bắc với Nhật-bắc, đường giao thông rất gần, về căn cứ trên lý địa địa gần mà quân đội Nhật-bắc ở Hoa-Bắc, đường cung cấp lương thực rất tiện lợi.

2) Nếu như sau cuộc chiến tranh bùng ra mà quốc tế can thiệp vào, chiến cho 2 bên đình chiến, khi ấy

Chiến tuyến Hoa-Bắc là chủ yếu vì có 2 lý do:

1) Hoa-Bắc với Nhật-bắc, đường giao thông rất gần, về căn cứ trên lý địa địa gần mà quân đội Nhật-bắc ở Hoa-Bắc, đường cung cấp lương thực rất tiện lợi.

2) Nếu như sau cuộc chiến tranh bùng ra mà quốc tế can thiệp vào, chiến cho 2 bên đình chiến, khi ấy

Chiến tuyến Hoa-Bắc là chủ yếu vì có 2 lý do:

1) Hoa-Bắc với Nhật-bắc, đường giao thông rất gần, về căn cứ trên lý địa địa gần mà quân đội Nhật-bắc ở Hoa-Bắc, đường cung cấp lương thực rất tiện lợi.

2) Nếu như sau cuộc chiến tranh bùng ra mà quốc tế can thiệp vào, chiến cho 2 bên đình chiến, khi ấy

LẠI XÉT BẮT Ở AN KIM VÀ SUỐI NGÒ (QUẢNG NGÃI)

Tối 5 rạng ngày 6 tháng 3 ta (15-16-437) đã 1 giờ sáng, có một lính tập trú ở Tân xuân (Sơn thành) đến cuối Ngõ thuộc địa Sơn hà, bắt trại của Nguyễn Tài, tay không có vật gì khả nghi, nhưng Tài và người ở nhà là Nguyễn xuân Phong (tên Phú) đều bị bắt giải về đồn Chơ-cháy. Cũng hôm ấy, có kỹ sư Nguyễn Tiến ở làng An Kim, làng Tịnh thượng, phủ Sơn tinh, đang hôm kỹ Nguyễn Tiến không có ở nhà, đưa gia cho hương lý về lại. Tiến về thì giải xuống.

Ngày 7-17-437 Tôi được tin làng Chơ-cháy, qua đồn Sơn thành chia giải Nguyễn Tiến đến đồn Chơ-cháy, chưa rõ nguyên nhân vì sao.

Ph. V.

Sữa NESTLÉ NƯỚC CON CHIM

Sữa Khoai Củ Trà Con Nhiều Chất Bô

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ...

TA NÊN ĐỂ Ý

Xin giới thiệu các Ông, các Bà... người làm việc tại các nhà thương...

Tin thế giới

Sau công 8 ngày... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Ông Brucke muốn giải hòa hai phái... tin tức về các sự kiện địa phương.

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 2)

QUANG - NGAI

Xin phép đi rầy tranh... tin tức về các sự kiện địa phương.

BÌNH - ĐỊNH

Việc công thổ lại thời!

Làng An Quang, làng Trung Chánh... tin tức về các sự kiện địa phương.

BÌNH - THUẬN

Con đường thuận

Đó tháng 2 ta sắp rồi... tin tức về các sự kiện địa phương.

HẾT KHÍ LỰC

LẬU CỐ MŨ

TIÊM LA

Nắng mùa hạ!

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

AN - THÀNH

Trung Nhật chiến tranh

(Tiếp theo trang 1)

Đến Quảng châu xuất 2500 vạn... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Đức Nhật hiệp định với... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

Độc bài trên là g/ô con mắt... tin tức về các sự kiện quốc tế.

BÁ = TƯỚC MÔNG = THỂ = TÔN

(LE SOMTE DE MONTE-CRISTO)

PHÁP - QUỐC LỊCH SỬ TIỂU - THUYẾT

Tác - giả : Alexandre Dumas

34 106

Dịch - giả : Xuân - Sơn

Bà-bà ray vàng nói lớn lên... tin tức về các sự kiện địa phương.

Thì là hết sức rõ ràng rồi... tin tức về các sự kiện địa phương.

Bà trước trở vào ngồi với An-bê... tin tức về các sự kiện địa phương.

Một-xếp, nếu bà Đãng-lát... tin tức về các sự kiện địa phương.

Không chỉ một mình bà trước... tin tức về các sự kiện địa phương.

A, phải, phải! Từ trước hãy nói từ trước... tin tức về các sự kiện địa phương.

